

לכבוד

תא"ל (במיל') מירי רגב - שרת התחבורה והבטיחות בדרכים
מר' משה בן זקן – מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

הנדון: תמונת מצב תעופה אזרחית לאור התארכות המתיחות וחוסר היציבות האזורי

1. כללי

- א. התארכות המתיחות וחוסר היציבות האזורית, משפיעה באופן דרמטי על התעופה האזרחית בכל העולם ובמיוחד על מדינות המפרץ והמזרח התיכון .
- ב. מחירי הדלק המאמירים, הביאו את חברות תעופה לצמצם באופן דרמטי את הטיסות ויש ירידה של 7 אחוז במספר הטיסות בראיה גלובלית.
- ג. ההשפעה האזורית רחבה הרבה יותר. חברות התעופה האירופאיות והאמריקאיות הפסיקו לחלוטין את טיסותיהם לאזור המזרח התיכון והמפרץ הפרסי.
- ד. נתיבי הטיסה אל המזרח הרחוק "עוקפים" את המפרץ ועיקר הנתיבים, הם דרך המרחב האווירי המצרי ואפריקה או דרך המרחב הצפוני . שינוי דרמטי זה מאריך את זמני הטיסה ומגדיל את תצרוכת הדלק.
- ה. ההשפעה על מדינות האזור היא דרמטית, בעיקר פגיעה בתעשיית התיירות כך למשל ירדן חווה משבר תיירות חסר תקדים המצב דומה גם בשאר המדינות המושפעות מאי היציבות האזורית.
- ו. הנחת העבודה המחמירה, כי משבר זה וחוסר יציבות האזורית ימשכו חודשים ויגלשו לתוך הקיץ.

2. המצב בישראל

- א. מושפע בנוסף לחוסר יציבות האזורית והעליה במחירי הדלק גם מהנוכחות המאסיבית של מטוסים אמריקאים בנתב"ג ובנמל תעופה רמון.
- ב. הנוכחות הזאת, מגבילה את היכולת של חברות תעופה ישראליות לפעול ביעילות ולהגדיל את מספר הטיסות וגם צפויה בהמשך להגביל את חזרת החברות הזרות לחזור לישראל.
- ג. נראה כי הבנת מערכת הביטחון לעוצמת הפגיעה בתעופה האזרחית וההשפעה של כמות הטיסות על המחירים ועל כלל אזרחי המדינה, לוקה בחסר.
- ד. מערכת הביטחון מונעת ממשרד התחבורה לממש את תפקידו ואחריותו.

- ה. בפועל, המצב שנוצר אין למדינת ישראל נמל תעופה בין לאומי שיכול לפעול ביעילות. נתב"ג הפך לשדה צבאי עם פעילות אזרחית מוגבלת.
- ו. הפגיעה בחברות הישראליות לאור הנחיות המדינה לפנות את צי המטוסים הישראלי ולהגביל את כמות הטיסות ובהמשך לא לאפשר חזרה לשגרה בגלל הנוכחות האמריקאית, מצטברת לכדי סכנה ממשית ליכולת ההישרדות של חברות התעופה הקטנות ישראיות ארקיע ואייר חיפה.
- ז. החברות נאלצות לטוס בתנאים לא כלכליים של מחירי דלק גבוהים ותנאים תפעוליים קשים ויקרים.
- ח. הדבר פוגע לא רק בחברות אלא בכלל האזרחים והנוסעים.
- ט. עונת הקיץ ובדגש על חודשי חופשת הילדים צפויים להיות יקרים מאוד ובעיקר מוגבלים בהיצע אל מול ביקושים.
3. נדרשת פעולה משולבת
- א. ראשית יש לדרוש מהאמריקאים לפנות את המטוסים מנתב"ג ולהעבירם לבסיסי חיל האוויר שם מקומם ולא בנמל תעופה האזרחי הראשי והיחידי של מדינת ישראל. במידת הצורך לנמל התעופה רמון בעדיפות על נתב"ג.
- ב. נתב"ג הוא נמל התעופה האזרחי הראשי של מדינת ישראל, הפיכתו לבסיס צבאי פוגעת לא רק בחברות התעופה היא פוגעת בכלל אזרחי המדינה.
- ג. הדבר השני שנדרש הוא תמיכה בחברות התעופה הישראליות. לא מדובר על פיצוי על אובדן הכנסות מדובר על שיפוי החברות על ההוצאות העודפות שנגרמו להן ועדיין ממשיכות כתוצאה מההגבלות הביטחוניות, שניתנו להן לאורך המלחמה ובכללם סגירת המרחב, הגבלת מספר הטיסות והגבלת מספר הנוסעים.
- ד. בלי לבצע את הדברים הללו לא ניתן יהיה להבטיח את שרידותן של החברות. כמובן שכל סיוע של המדינה יותנה בהזרמת הון זהה של בעלי השליטה לחברות בדומה לסיוע שניתן בעבר.
- ה. החברות הזרות צפויות לחזור לישראל בצורה מדורגת. חלקן רק אחרי חודש אוגוסט, דבר שיפגע משמעותית בהיצע הטיסות ובמחירים.
- ו. משרד התחבורה באמצעות רת"א, פועל מול החברות הזרות והרגולטורים בעולם באופן שיאיץ את קצב החזרה, אבל ללא פתרון לבעיית החניות בנתב"ג, לא ניתן יהיה להחזיר את החברות הזרות לטוס לישראל כבשגרה.
- ז. לאור משבר מחירי הדלק, לחברות התעופה הזרות יהיה מורכב יותר לחזור לישראל בקצב של לפני המלחמה. לכן הגדלת היצע הטיסות יתבסס בחלקו על יכולת חברות התעופה הישראליות להגדיל את מספר הטיסות.
- ח. מצבן הפיננסי של חברות התעופה הישראליות והמשך גידול בהוצאות שלהן, צפוי להגביל את יכולת הגדלת מספר הטיסות.

4. בקשות שרת התחבורה בדיון הקבינט

- א. לפנות באופן מיידי את צי המטוסים האמריקאי מנתב"ג לבסיסי חיל האוויר ועדיפות לנמל תעופה רמון על נתב"ג .
- לאפשר לנתב"ג לחזור למתכונת פעולה אזרחית מלאה.
- ב. שנית להקים צוות עבודה משותף של משרד האוצר ומשרד התחבורה אל מול החברות הישראליות, במטרה להבטיח את שרידותם ואת יכולת הגדלת היצע הטיסות תוך הצבת תנאים שיבטיחו מחירים הוגנים לאזרחי המדינה בתקופת חופשת הקיץ.
- ג. אנחנו לפני חופשת הקיץ, ללא נקיטת צעדים מיידיים אלה, יכולת אזרחי המדינה לטוס בחופשיות ובמחירים סבירים תיפגע קשות.

בברכה,

שמואל זכאי
מנהל הרשות